

Bijlage Onderbouwing en Evaluatie van het voorstel (CW3.1)

Bijlage bij de brief aan de Tweede Kamer over het Warmtefonds, de Subsidie energiebesparing eigen huis (SEEH) en de Specifieke Uitkering Ventilatie In Scholen (SUVIS), kenmerk 2020-0000670588.

Op basis van Artikel 3.1 in de comptabiliteitswet wordt bij voorstellen een toelichting verwacht op nagestreefde doelstellingen, doeltreffendheid, doelmatigheid, ingezette beleidsinstrumenten en financiële gevolgen voor het Rijk en, waar mogelijk, maatschappelijke sectoren. Voorstellen die tot een substantiële beleidswijziging leiden dienen ook een evaluatieparagraaf te bevatten conform de motie Van Weyenberg en Dijkgraaf. Met deze bijlage wordt invulling gegeven aan de vereiste toelichtingen, die mogelijk verder worden aangevuld bij opvolgende Kamerbrieven. Deze bijlage is onderdeel van een pilot die in het kader van de Operatie Inzicht in Kwaliteit wordt uitgevoerd om de vindbaarheid van de vereiste toelichtingen te vergroten.

Onderdeel	Toelichting
Nagestreefde doelen	<p>De Specifieke Uitkering Ventilatie In Scholen (SUVIS) heeft tot doel het stimuleren van projecten waarmee middels noodzakelijke en energiezuinige maatregelen het binnenklimaat in bestaande schoolgebouwen kan worden verbeterd tot in ieder geval de geldende wet- en regelgeving zoals die in het Bouwbesluit, de Arboregelgeving en GGD- en RIVM richtlijnen zijn vastgelegd. Een project bevat in ieder geval maatregelen die zullen leiden tot:</p> <ul style="list-style-type: none">- Een luchtverversingscapaciteit van ten minste 6 dm³/per persoon of een CO²-concentratie van maximaal 1200 ppm in schoolgebouwen die zijn gebouwd voor 1 april 2012 of op grond van een bouwvergunning die is aangevraagd voor 1 april 2012- Een luchtverversingscapaciteit van ten minste 8,5 dm³/per persoon of een CO²-concentratie van maximaal 950 ppm in schoolgebouwen die zijn gebouwd op grond van een omgevingsvergunning voor het bouwen aangevraagd op of na 1 april 2012.
Ingezette beleidsinstrument(en)	<p>Specifieke uitkeringen aan gemeenten.</p>
Financiële gevolgen voor het Rijk	<p>Het plafond van regeling bedraagt € 99.242.000. De uitvoeringskosten bedragen € 758.000.</p>
Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren – als van toepassing	<p>Gemeenten kunnen een specifieke uitkering aanvragen voor 30% van de kosten van een project binnen de doelstellingen van regeling. De overige 70% van de kosten wordt gedragen door gemeente en/of het schoolbestuur. Met deze impuls van € 100 miljoen vanuit het Rijk is een minimale investering van gemeente en/of schoolbestuur benodigd ter hoogte € 333.333.333 om te voldoen aan vigerende wet- en regelgeving en richtlijnen. De regeling voorziet in het bekostigen van flankerende energiebesparende maatregelen om het uiteindelijke energieverbruik (en daarmee ook de CO₂-uitstoot) te beperken of gelijk te houden.</p>

Nagestreefde doeltreffendheid

Het Landelijk Coördinatieteam Ventilatie op Scholen (LCVS) heeft op 1 oktober 2020 een rapport gepubliceerd¹ waarin zij constateren dat 11% van de op dat moment onderzochte schoolgebouwen (777 locaties) nog niet voldoen aan de bestaande normen voor de luchtkwaliteit. 38% van de onderzochte schoolgebouwen voldoet wel (2678 locaties). Bij de overige scholen (51%) liep op dat moment het onderzoek nog of kon het onderzoek niet worden uitgevoerd. In het licht van de COVID-19 crisis is de precieze rol van ventilatie in de overdracht van het virus nog onbekend. Het RIVM adviseert om in ieder geval de bestaande regelgeving en richtlijnen op het gebied van ventilatie en luchten te volgen; dat is niet alleen van belang voor het beperken van infecties maar ook voor een prettig en gezond binnenmilieu. Met de SUVIS kunnen gemeenten een specifieke uitkering aanvragen voor die schoolgebouwen die op het moment van het uitkomen van het LCVS-rapport niet voldoen aan deze regelgeving en richtlijnen.

Het beoogde beleidsinstrument (specifieke uitkering aan gemeenten) is het meest doeltreffend omdat levensduur verlengende renovatie van schoolgebouwen onder verantwoordelijkheid van gemeenten komt te vallen. Hierover hebben de koepelorganisaties van primair en voortgezet onderwijs, de PO-Raad en VO-raad en de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) overeenstemming gevonden. Als een schoolgebouw niet aan de geldende wet- en regelgeving voldoet omdat de ventilatie niet op orde is, zijn soms aanpassingen nodig om het gebouw ook in de toekomst als schoolgebouw te kunnen gebruiken. Het zal dan meestal gaan om onderhoud in combinatie met renovatie. Bij de bouw van de school is een bouwvergunning afgegeven, onder meer op basis van de energetische prestatie van het gebouw. Bij de toepassing van ventilatiemaatregelen, is het daarom van belang de energetische prestatie te handhaven of te verbeteren. Verder kunnen door het installeren van een ventilatiesysteem problemen ontstaan, zoals het weglekken van warmte of toename van geluidsoverlast. Ook kan onvoldoende ruimte aanwezig zijn voor de aanleg van ventilatiekanalen. Om deze negatieve effecten te ondervangen kunnen flankerende maatregelen nodig zijn, zoals verbetering van de warmte-isolatie, geluidsisolatie en constructiemaatregelen om ventilatiekanalen te kunnen aanleggen.

Oorspronkelijk was deze specifieke uitkering deel van een pakket aan maatregelen met als doel dat er zoveel mogelijk wordt doorgebouwd en dat investeringen, aanbestedingen en opdrachten voor nieuwbouw, verbouw en verduurzaming niet worden uitgesteld vanwege de uitbraak van Covid-19. Met de Kamerbrief van 1 oktober² is de focus van deze regeling gelegd op het verbeteren van het binnenklimaat. Aangezien cofinanciering vaak lastig is voor gemeenten en schoolbesturen, is de vergoeding die binnen de SUVIS aangevraagd kan worden verhoogd van 20% naar 30%.

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2020/10/01/eindrapport-landelijk-coordinatieteam-ventilatie-op-scholen>

² <https://www.rijksoverheid.nl/regering/bewindspersonen/arie-slob/documenten/kamerstukken/2020/11/24/continuiteit-van-onderwijs-in-schooljaar-2020-21-stand-van-zaken>

Nagestreefde doelmatigheid

Om zoveel mogelijk scholen te kunnen helpen met het op orde brengen van het binnenklimaat, is in de regeling een staffel opgenomen waarbij de maximale aan te vragen bedrag gekoppeld is aan het aantal leerlingen, te weten:

- € 150.000 voor een of meer schoolgebouwen met in totaal minder dan 250 leerlingen;
- € 210.000 voor een of meer schoolgebouwen met in totaal 250 tot 500 leerlingen;
- € 420.000 voor een of meer schoolgebouwen met in totaal 500 tot 1000 leerlingen;
- € 800.000 voor een of meer schoolgebouwen met in totaal 1000 tot 2000 leerlingen;
- € 1.000.000 voor een of meer schoolgebouwen met in totaal 2000 leerlingen of meer.

Door het toepassen van een staffel gebaseerd op het aantal leerlingen wordt voor iedere school, gebaseerd op de omvang, relatief dezelfde vergoeding vanuit het Rijk mogelijk. Voor de bepaling van de hoogte van de staffel is gebruik gemaakt van ervaringscijfers van Ruimte-OK en een vergelijkbaar project van de gemeente Amsterdam.

Binnen deze bedragen is er ruimte voor het op orde brengen van ventilatie, met ook ruimte voor flankerende maatregelen om het uiteindelijke energieverbruik te beperken of gelijk te houden.

Evaluatieparagraaf (of en hoe)

Een aanvraag binnen de SUVIS-regeling kan worden ingediend tussen 4 januari 2021 en 30 juni 2021. Maandelijks worden de aanvragen gemonitord. Als het plafond na het sluiten van de regeling niet wordt bereikt, kan de minister de aanvraagperiode verlengen tot en met 13 september 2021.

Gedurende de looptijd van de regeling wordt een leertraject opgestart om gemeenten onderling te laten delen in de opgedane ervaringen met het verbeteren van het binnenklimaat en energiebesparing. Dit geeft onder andere meer inzicht in het optimaliseren van de businesscase/financiering van de verduurzamingsopgave binnen het onderwijsvastgoed. Parallel hieraan kunnen gemeenten en schoolbesturen gevraagd worden hun ervaringen met de SUVIS-regeling te delen, zodat dit als input kan dienen voor de wijze waarop de resterende € 260 miljoen voor ventilatie beschikbaar wordt gesteld.

Gemeenten rapporteren via de SiSa-systematiek over de realisatie van de uitvoering. Hiermee wordt de voortgang van de uitvoering gemonitord. Evaluatie van de SPUK zal in 2024 plaatsvinden op overkoepelend niveau. Daarbij zal worden onderzocht in welke mate er is bijgedragen aan het behalen van de doelstellingen.